

Vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (mulighed for betinget bloktilskud) og forslag til lov om nedsættelse af statsliskuddet til kommuner ved forthøjelse af den kommunale skatteudskrivning

Velfærdsministeriet har den 12. marts 2008 fremsendt udkast til to lovforslag (J.nr. 2008-2400-52 henholdsvis 2008-2400-53) til høring med svarfrist den 18. marts 2008. Det ene udkast vedrører den kommunale skatteudskrivning og indebærer, at der foretages både en individuel og kollektiv reduktion af statsliskuddet, hvis den samlede kommunale skat stiger eller stiger mere end et af velfærdsministeren fastsat måltal. Det andet lovforslag indebærer, at op mod 1 mia. kr. af det statslige balancetilskud til kommunerne gøres betinget af, at de samlede kommunale serviceudgifter og evt. tillige anlægsudgifter efter finansministerens vurdering svarer til de forudsætninger, der har ligget til grund for forhøjelsen.

KL skal indledningsvis protestere over den meget korte svarfrist, som ikke leverer mulighed for at forelægge udkastet til lovforslag for KL's bestyrelse i en sag af så vital betydning for kommunestyret. KL vil derfor henvende sig direkte til Folketingets Kommunaludvalg, såfremt bestyrelsens drøftelse måtte give anledning til supplerende bemærkninger.

KL erkender, at den kommunale skatteudskrivning i 2008 ligger klart over det aftalte niveau. Alligevel finder KL det ikke påkrævet med et indgreb over for den kommunale skatteudskrivning. Som KL ved mange lejligheder har gjort opmærksom på, er der en række særlige forhold i 2008, der er skyld i, at de kommunale skatter ikke holder sig inden for det aftalte niveau. Siden den nuværende regering tiltrådte, har kommunerne holdt skatten i ro. I årene 2003-2005 lykkedes det for kommunerne med egne kræfter at holde skatten nogenlunde i ro og regeringen har i hvert af disse år efterfølgende bedømt det samlede vedtagne kommunale budgetresultat som foreneligt

Den

Jnr 11.12.08 P35
Sagsid 000188570

Ret JBC
jbc@kl.dk
Dir 3370 3245

Weidekampsvej 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3070

www.kl.dk

1/4

med den førte økonomiske politik. Både i 2003 og 2004 lå skatteudskrivningen mindre end 100 mio. kr. fra det aftalte niveau, det vil sige en afvigelse på under én promille af den samlede kommunale skatteudskrivning. Også i 2005 var der enighed mellem regeringen og KL om, at det nogenlunde var lykkedes at holde skatten i ro. I årene 2006 og 2007 blev de kommunale skatter reguleret via lovgivning.

Mange kommuner har gjort sig store anstrengelser for at holde skatten i ro, og nogle kommuner har også med egentlige skatnedsættelser bidraget til, at målsætningen om uændret skat for kommunerne under ét kunne overholdes. Men de sidste par år er der nogle steder opstået ubalancer. Hertil kommer strukturreformen og ikke mindst udligningsreformen, hvor der jo var en tydelig asymmetri, således at kommuner med gevinst på reformen var mest indstillet på at hæve servicen, mens kommuner med tab på reformen var mest indstillet på at hæve skatten.

I henhold til forslaget om beskæring af statstilskuddet ved en kommunal skatteforhøjelse vil beskæringen det første år ske ved, at 75% af merprovenuet i de kommuner, der har hævet skatten, modregnes i statstilskuddet. Den resterende del modregnes i statstilskuddet til samtlige kommuner. Det følgende år modregnes merprovenuet for halvdelens vedkommende hos de kommuner, der har hævet skatten, men den øvrige halvdel modregnes i samtlige kommuners bloktilskud. I de efterfølgende år foretages modregningen kollektivt i det samlede bloktilskud.

Udformningen af lovforslaget vil gøre det nærmest prohibitivt for en kommune at hæve skatten, også selv om den måtte have et stort behov derfor. Tankegangen bag finansieringssystemet i det nuværende kommunestyre er, at den enkelte kommunalbestyrelse kan lægge sig på et forholdsvis højt serviceniveau, idet den lokale skat så også skal fastsættes i overensstemmelse hermed. Skattniveauet skal afspejle det valgte serviceniveau. Tilsvarende kan andre kommuner vælge et mere beskedent serviceniveau og til gengæld så også nøjes med en lavere skatteudskrivning. Denne mulighed sættes nu ud af spil. Det er en afgørende forudsætning for det danske kommunestyre, at kommunalpolitikere skal påtage sig et lokalt finansieringsansvar, hvis der lokalt er behov og ønsker om at igangsætte nye aktiviteter. Hvis den enkelte kommunes adgang til at justere i skatteudskrivningen beskæres, som der reelt er tale om i det foreliggende udkast til lovforslag, vil det svække ansvaret for at finde finansieringsløsninger lokalt.

Lovudkastet indebærer, at vilkårene for den enkelte kommunes skatteudskrivning i 2009 og efterfølgende år vil afhænge af kommunens skatteudskrivning i et tilfældigt udgangså (2008). Det vil selvfølgelig ikke mindst forekomme de kommuner, der har gjort sig store anstrengelser for at holde skatten nede i 2008, urimeligt, at de nu fremadrettet har større risiko for at

blive straffet, end de ville have haft, hvis de også havde sat skatten op i 2008.

KL vil - med henvisning til de helt særlige forhold, der har gjort sig gældende ved skatteudskrivningen for 2008 – anbefale, at man fastholder det nuværende aftalesystem og giver kommunerne og KL reel mulighed for at udvikle procedurer og metoder til en bedre samlet aftaleoverholdelse, end det har været tilfældet i 2008. Det er KL's opfattelse, at der er en stigende forståelse i kommunerne for nødvendigheden af, at de økonomiske aftaler overholdes. Det afspejles bl. a. i, at der p.t. arbejdes med at fremme en mere forpligtende og afstemt budgetproces kommunerne imellem uden at være udsat for sanktions- og indgrebstrusler. Og historisk er det KL's opfattelse, at aftalesystemet har levet op til de behov, som skiftende regeringer og Folketinget har haft og ligeledes op til kommunernes behov.

Hvis regering og Folketing ikke desto mindre fastholder ønsket om kunne gribe ind i den kommunale budgetlægning, skal KL bemærke, at en lovgivning af denne karakter i sagens natur må være en midlertidig foranstaltning.

KL har noteret sig, at der indgår en revisionsbestemmelse i lovudkastet, således at lovens bestemmelser skal revurderes i folketingsåret 2011-12. Efter KL's opfattelse bør denne revision ske to år tidligere.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at regeringen i den forbindelse vil vurdere ”ordningen i lyset af andre mulige initiativer til en bedre funktion af den kommunale skattefastsættelse, herunder eventuelt øget synlighed af den enkelte kommunes skat.”

Det sidste kan KL tilslutte sig. Det er vigtigt, at skatter er synlige, så borgerne kan se, at det har konsekvenser for skattebetalingen, hvis den offentlige service ændres. KL vil derfor meget gerne medvirke i drøftelser af, hvorledes synligheden af skatter i almindelighed og kommunale skatter i særdeleshed kan øges.

KL har ikke tekniske bemærkninger til lovudkastet. Det skal dog bemærkes, at såfremt lidt flere kommuner sætter skatten op end der er kommuner, der sætter skatten ned, vil det alt andet lige bevirke en samlet skatteforhøjelse. Den individuelle modregning vil imidlertid kunne overstige den samlede nettoskatteforhøjelse. Det fremgår ikke klart af lovudkastet, hvad konsekvensen så vil være. Men KL går i så fald ud fra, at der ikke bliver tale om en beskæring i det bloktilskud, der fordeles til alle kommuner, men tværtimod en forhøjelse, således at nettoskatteforhøjelsen balancerer med den samlede statstilskudsreduktion.

Det andet lovforslag handler om at gøre en del – op mod 1 mia. kr. - af balancetilskuddet betinget af, at kommunernes udgifter svarer til de forudsætninger, som ligger til grund for tilskuddet.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at det betingede balancetilskud på 1 mia. kr. vil blive udmeldt sammen med de øvrige tilskud ultimo juni i året forud for tilskudsåret, og at kommunerne således kender størrelse af det betingede tilskud forud for deres budgetlægning for tilskudsåret. Men dette forhold ændrer jo ikke ved, at den enkelte kommune ikke aner, om den får hele balancetilskuddet eller en del af det eller slet ingenting udbetalt, når budgetterne for det kommende år efterfølgende kan opgøres.

Det er uacceptabelt, at der hermed introduceres en betydelig usikkerhedsfaktor i den enkelte kommunes budgettering. 1 mia. kr. svarer til i gennemsnit til næsten ½ pct. af en kommunes serviceudgifter. KL vil derfor overveje, hvorvidt man kan anbefale kommunerne at budgettere med denne indtægt, eller hvorvidt man skal anbefale, at beløbet betragtes som en slags reserve, der måske kommer til udbetaling i det kommende år og måske ikke. Og først når der er sikkerhed for beløbet, kan det anbefales kommunerne at tage højde for det i udgiftsbudgettet.

Også i dette udkast til lovforslag finder KL at der er brug for en revisionsbestemmelse.

Endelig skal KL bemærke, at begge lovforslag lægger op til en række administrative afgørelser. Statens tilskud til kommunerne fastsættes i dag af finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg ud fra principper, der er fastlagt i lovgivningen. Det er efter KL's opfattelse uacceptabelt, at finansudvalget ikke skal have nogen rolle, såfremt dette tilskud skal beskæres. KL skal foreslå, at såfremt Folketinget mod kommunernes ønske skulle vælge at indføre en mulighed for så vidtgående indgreb over for den enkelte kommunes økonomi, som begge lovudkast er udtryk for, bør indgrebene være omfattet af den parlamentariske kontrol, som en behandling i Folketingets Finansudvalg er udtryk for.

Med venlig hilsen

Erik Fabrin

Peter Gorm Hansen